

Apie Vytauto Kubiliaus dėsnį ir kritikos pulsą On Vytautas's Kubilius's Principle and The Pulse of Criticism

NERINGA BUTNORIŪTĖ

Vytauto Didžiojo universitetas

neringa.butnoriute@vdu.lt

<https://orcid.org/0009-0006-0939-9451>

Lapkričio 20 d. buvau nustebinta du kartus. Pirmą kartą, kai sužinojau, kad man paskirta Vytauto Kubiliaus premija. Šis įvertinimas – man didelė garbė. Antrą kartą, kai tą patį vakarą skaitydama pirmo kurso studentų darbus sužinojau, kad Vytautas Kubilius buvo ironiškas poetas.

Tai sužinojusi aš taip pat suglumau. Tačiau paaiškėjo, kad taip įvyko ne todėl, kad studentas supainiojo kūrėjo vardą su kito Kubiliaus, – taip galėjo būti. Studentas ieškojo medžiagos analizei, buvo taip paveiktas jo Kubiliaus tyrimo teiginių, kad, rašydamas apie pasirinktą poetą, kūrybos laurus netgi priskyrė literatūrologui. Ši komiška situacija parodė, kad nerašytas Kubiliaus dėsnis iš tikrųjų egzistuoja: nori ar ne, ši figūra per savo darbus filologą vis tiek užklups, susiras. Tai – neišvengiama.

Nesu išimtis. Įvairiais laikotarpiais man taip pat tenka skaityti jo tekstus. Paskutinį kartą, kai prieš porą metų „Metų“ žurnalui skaitmeninau Vytauto Kubiliaus po Nepriklausomybės sukurtų tekstų archyvą. Su malonumu į jį pasinėriau. Nors tai tik viena iš Kubiliaus veiklos sričių, buvo nesunku vėl įsitikinti, kad šis literatūrologas priklausė tai saujai viešų asmenybių, kuriuos vadinu fenomenaliais literatūros gyvenimo mediatoriais. Iki šiol stebina, kaip jo tekstuose tarp mokslo rūpesčių nepasimesdavo ir asmeninis jautrumas. Kadangi jo straipsniai subjektyvumu šiek tiek koregavo akademinį tekstų rašymo ribas, atrodo, kad Kubilius sugebėjo kultūrinėje spaudoje susikurti tarsi salą, į kurią kviečiami įvairaus išsilavinimo skaitytojai. Žinau vos kelias asmenybes, kurioms pavyko taip pat adaptuoti, priartinti literatūrologiją, – ir tai negali nežavėti. O svarbiau-

Received: 2023/12/05. **Accepted:** 2023/12/11

Copyright © 2023 Neringa Butnoriūtė. Published by the Institute of Lithuanian Literature and Folklore Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.